

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ДЬО ДІЛІДЖЕНС ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Муконін О.В., аспірант кафедри економіки, права та управління бізнесом, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: advokat.mukonin@gmail.com
ORCID:0009-0008-8770-0080

Анотація. У період воєнного стану в Україні ефективність роботи підприємств можна підвищити шляхом злиття або поглинання. Щоб виявити всі можливі ризики при об'єднанні підприємств, доцільно проводити процедуру дьо ділідженсу — комплексного аналізу діяльності компаній. Метою цієї статті є детальне вивчення порядку проведення дьо ділідженсу під час злиття та поглинання підприємств у період воєнного стану. У статті висвітлено визначення дьо ділідженсу, його законодавчі умови в Україні, а також види дьо ділідженсу, що найчастіше застосовуються. Для дослідження використано наукові методи спостереження, систематизації, узагальнення та порівняння. Досліджені особливості ринку злиття і поглинань, інвестицій в найпривабливіші галузі економіки України. Виявлені основні труднощі при проведенні процедури дьо ділідженс під час ситуації, спричиненої воєнним станом. Надані рекомендації щодо більшої ефективності здійснення процедури дьо ділідженс для підприємств України.

Ключові слова: дьо ділідженс, злиття, поглинання, інвестиційні угоди, ризик, підприємство, об'єднання.

FEATURES OF CONDUCTING THE DUE DILIGENCE PROCEDURE DURING MARTIAL ARTS IN UKRAINE

Mukonin V. Olexandr, Postgraduate Student, Department of Economics, Law and Business Administration, Odesa National Economic University, Odesa, Ukraine
e-mail: advokat.mukonin@gmail.com
ORCID::0009-0008-8770-0080

Abstract. During the period of martial law in Ukraine, the efficiency of enterprises can be increased by mergers or acquisitions. In order to identify all possible risks when merging enterprises, it is advisable to conduct a due diligence procedure - a comprehensive analysis of the activities of companies. The purpose of this article is to study in detail the procedure for conducting due diligence during mergers and acquisitions of enterprises during martial law. The article highlights the definition of due diligence, its legislative conditions in Ukraine, as well as the types of due diligence that are most often used. The research used scientific methods of observation, systematization, generalization and comparison. The features of the merger and acquisition market, investments in the most attractive sectors of the Ukrainian economy were studied. Due diligence is a comprehensive and systematic process of assessing, verifying, and analyzing information before making business decisions, investments, partnerships, or acquisitions. It helps identify risks, opportunities, and compliance issues. The due diligence procedure for martial law in Ukraine involves a thorough examination of legal, financial, and operational aspects to mitigate risks and ensure compliance with national standards. The due diligence procedure during martial law in Ukraine becomes especially important due to increased risks and the need to comply with national regulations. It involves a detailed analysis of legal, financial, and operational aspects to minimize risks and ensure adherence to national standards. First and foremost, it is essential to thoroughly check the legal compliance of the business under martial law. This includes reviewing temporary restrictions or changes in legislation that may affect operations, as well as verifying whether licenses, permits, and agreements need to be adjusted during martial law. It is also important to assess potential risks related to non-compliance with temporary regulations or violations of legal norms.

The main difficulties in conducting the due diligence procedure during the situation caused by martial law were identified. Recommendations were given for greater efficiency in implementing the due diligence procedure for Ukrainian enterprises.

Keywords: due diligence, mergers, acquisitions, investment transactions, risk, enterprise, association.

JEL Classification: L260; K200; M210

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації спостерігається зростання ділової активності через об'єднання, продаж, поглинання підприємств, відкриття філій у різних регіонах та залучення іноземних інвестицій. Інкорпорація та консолідація капіталу є характерними для всіх рівнів економіки. З одного боку, це створює додаткові джерела фінансування, сприяє зростанню зайнятості, збільшенню обсягів виробництва та оновленню основного капіталу. З іншого боку, це підвищує юридичні та фінансові ризики, які можуть призвести до втрати активів та зниження привабливості бізнесу.

Ефективним способом мінімізації цих ризиків є проведення комплексної перевірки - дьо ділідженсу, що охоплює організаційні, юридичні та економічні аспекти діяльності підприємства.

У розвинених країнах дью ділідженс є невід'ємною частиною інвестиційного процесу та проводиться перед:

- придбанням або продажем бізнесу,
- укладенням договорів про співробітництво,
- наданням великих банківських кредитів,
- злиттям або поглинанням компаній,
- іншими випадками, пов'язаними з інвестиційними ризиками.

В Україні процедура дью ділідженсу ще недостатньо розвинена та потребує детального вивчення. Військовий стан в Україні спричинив серйозні економічні наслідки для вітчизняних підприємств, і одним із способів збереження їхньої діяльності є об'єднання шляхом злиття або поглинання. Однак цей процес має здійснюватися відповідно до чинного законодавства, щоб уникнути порушення інтересів сторін. Саме для цього доцільно застосовувати дью ділідженс як спеціальний аудит підприємницьких структур.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сутності, класифікації та порядку проведення дью ділідженсу здійснювали такі українські науковці, як М.Д. Балджи, Н.В. Доброва, В.А. Карпов [1], А.М. Безус, К.В. Шафранова, М.Б. Шевчун [2], Л.В. Гуцаленко [3], К. Гасанова, Л.О. Бойко [4], Н.В. Кармазіна [5], В. М. Костинська [6] та інші.

Іноземні аудиторські та консалтингові компанії мають різні підходи до розуміння дью ділідженсу. Одні зосереджуються на вивченні фінансового стану та ринкових позицій компанії, тоді як інші акцентують увагу на комплексному зборі, перевірці та аналізі інформації для оцінки ризиків, пов'язаних із інвестиціями.

Л. В. Гуцаленко вважає, що дью ділідженс – це комплексне дослідження бізнесу, спрямоване на захист інвестицій від негативних факторів та мінімізацію підприємницьких ризиків шляхом виявлення слабких місць у діяльності компанії та їх усунення в майбутньому [1]. А.М. Безус, К.В. Шафранова та М.Б. Шевчун підкреслюють важливість проведення дью ділідженсу для адекватної оцінки ризиків та визначення максимально допустимої ціни придбання підприємства в умовах розвинутої економіки [2].

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових досліджень, присвячених проведенню дью ділідженсу, питання сутності його видів залишаються недостатньо вивченими. Науковці лише зазначають їх наявність та надають не достатньо повний перелік. Крім того, в існуючих роботах основна увага зосереджена на загальній процедурі дью ділідженсу, без детального аналізу процесів злиття та поглинання підприємств, особливо в умовах воєнного стану, що триває в Україні майже три роки. Отже, вважаємо необхідним здійснити комплексне дослідження проведення дью ділідженсу саме в контексті злиття та поглинання підприємств в умовах воєнного стану в Україні.

Мета дослідження. Метою дослідження є вивчення порядку проведення дью ділідженсу під час злиття та поглинання підприємств в умовах воєнного стану в Україні. Для досягнення цієї мети визначено такі завдання: з'ясувати суть та важливість процедури дью ділідженсу; встановити відмінності між процесами злиття та поглинання підприємств; ідентифікувати та детально описати види дью ділідженсу в умовах воєнного стану; дослідити етапи та схему проведення дью ділідженсу при злитті та поглинанні; проаналізувати ключові показники діяльності українських підприємств, що об'єдналися в останні роки; виявити основні труднощі, які виникають під час проведення дью ділідженсу в період воєнного стану; розробити рекомендації для вдосконалення процедури дью ділідженсу на українських підприємствах.

Основний матеріал. Перед впровадженням інвестиційних проектів необхідно застосовувати методи діагностики, що дозволяють виявити як сильні, так і слабкі сторони діяльності підприємства та оцінити можливість підвищення фінансових результатів, незважаючи на внутрішні та зовнішні кризи. Діагностика повинна мати системний підхід, охоплюючи як оцінку поточного фінансово-господарського стану, так і розробку стратегії подальшого розвитку.

У міжнародній практиці таку комплексну діагностику здійснюють за допомогою Due diligence (з англійської – «належна сумлінність»). Це система аналітичних і оперативних заходів, спрямованих на всебічну перевірку законності та комерційної доцільності запланованої угоди, інвестиційного проекту або процедури. Метою є мінімізація або уникнення підприємницьких ризиків, зокрема правових, податкових, політичних та маркетингових.

Аналізуючи суть Due diligence, слід зазначити, що він поєднує методи якісної та кількісної діагностики підприємств, що сприяє зниженню економічних ризиків і прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Погоджуючись із думкою Л. В. Гуцаленко, ризик як

економічна категорія є невід'ємною частиною облікової інформаційної системи [3, с.56]. Проблема ризику стає ще складнішою через необхідність уточнення предмета бухгалтерського обліку в умовах глобальної інформаційної економіки, що змінює економічні відносини.

Через невизначеність бізнес-середовища Due diligence спрямований на виявлення слабких місць і розробку заходів для їх усунення в майбутньому. У сучасному ринковому середовищі, що супроводжується кризовими явищами та ризиками в усіх сферах діяльності, підприємствам необхідно зосереджуватися на розробці ефективної стратегії розвитку. Її стабільність можна забезпечити шляхом залучення інвестиційного капіталу від нових ділових партнерів.

На сьогодні процеси злиття та поглинання є одним із найбільш дієвих інструментів для підвищення ефективності економічної діяльності, посилення інвестиційної привабливості та збільшення загальної вартості активів завдяки ефекту синергії. Основною метою цих процесів є зростання бізнесу та зміцнення стратегічної позиції на ринку.

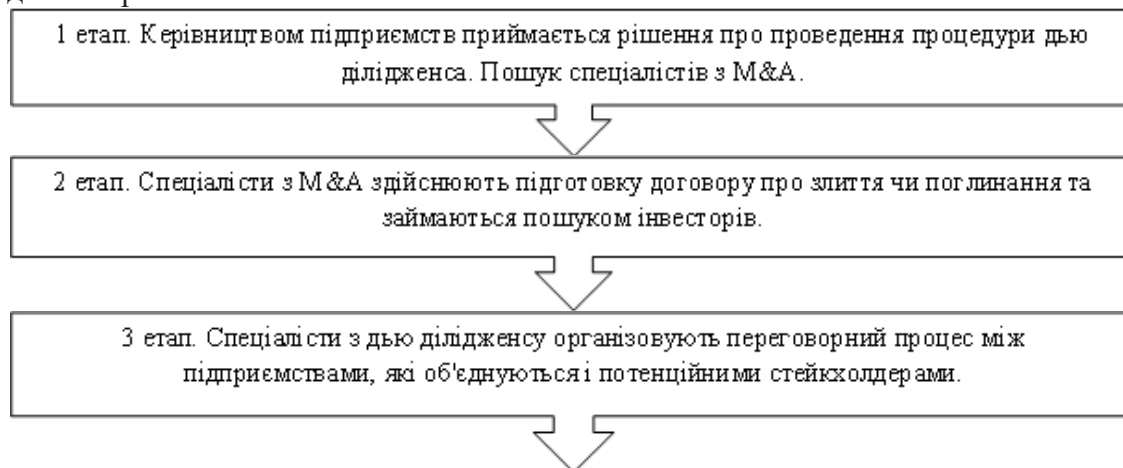
В умовах воєнного стану в Україні підприємства стикаються з низькою привабливістю для інвесторів, тому злиття та поглинання стають іноді єдиним способом підвищення конкурентоспроможності. Це дає змогу збільшити капіталізацію, знизити ризики ведення бізнесу та досягти нових висот в умовах складної економічної ситуації.

Необхідно зазначити, що в українському законодавстві терміни «злиття» та «поглинання» майже не мають чіткого визначення. У статті 104 Цивільного кодексу України (ЦКУ) вказано, що діяльність юридичної особи припиняється внаслідок передачі всього майна, прав і обов'язків іншим юридичним особам – правонаступникам у разі злиття, приєднання, поділу, перетворення або ліквідації. Проте чітке визначення поняття «злиття» в ЦКУ не надається. Термін «поглинання» в Цивільному кодексі взагалі не згадується [7].

У свою чергу, Господарський кодекс України (ГКУ) зазначає, що злиття та приєднання є способами припинення діяльності суб'єктів господарювання, однак і в ньому не визначено терміни «злиття» та «поглинання» [8]. Згідно із Законом України «Про господарські товариства», злиття та поглинання є способами реорганізації підприємств [9]. У Законі України «Про акціонерні товариства» термін «злиття» визначено чітко [10]. Згідно зі статтею 83 цього нормативного акту, злиття акціонерних товариств означає створення нового акціонерного товариства – правонаступника, до якого переходить усе майно, права та обов'язки двох або більше акціонерних товариств одночасно з їх припиненням. У міжнародній практиці терміни «злиття» та «поглинання» об'єднуються під одним поняттям «M&A» (від англ. mergers and acquisitions). Це явище зазвичай розглядається як один із способів розширення бізнесу, збільшення діяльності компанії та її впливу на ринку.

В Україні, згідно з Податковим кодексом (ст. 98), злиття визначається як передача майна одного підприємства до статутних капіталів інших підприємств, що призводить до ліквідації суб'єкта господарювання, який зливається з іншим. Національний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» (НП(С)БО 19) визначає об'єднання підприємств як процес злиття окремих суб'єктів господарювання в одне підприємство з метою збільшення доходів та зниження витрат [11]. Однак норми НП(С)БО 19 не поширюються на об'єднання підприємств через злиття, що дозволяє зробити висновок, що цей стандарт стосується переважно процесу поглинання підприємств, хоча термін «поглинання» в ньому не вживається.

Загальний процес злиття та поглинання підприємств складається та його основні етапи, наведемо на рис. 1.

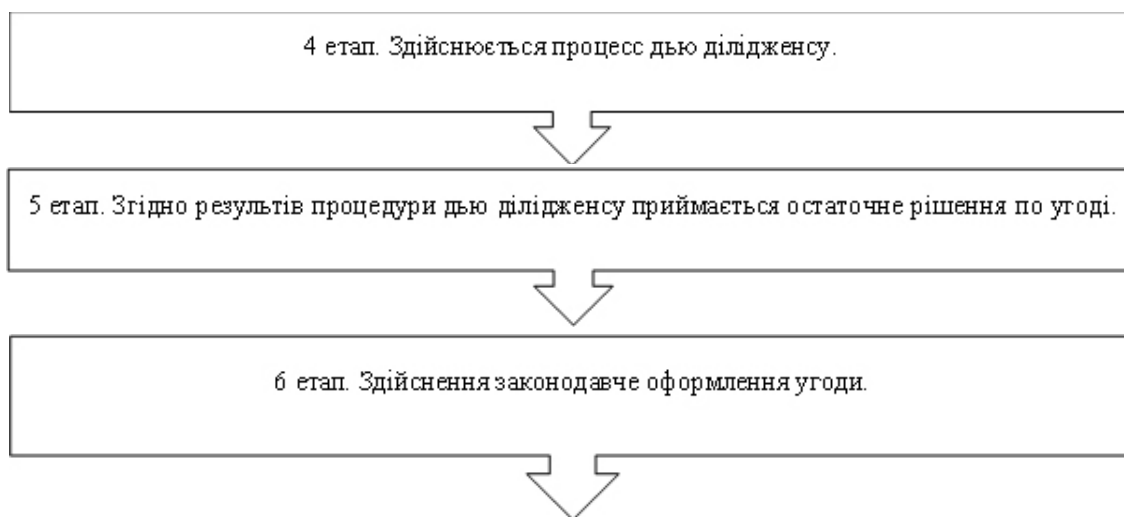

Рис. 1. Основні етапи проведення процедури дью ділідженс

Джерело: складено автором за матеріалами [6]

Як видно, процес дью ділідженс здійснюється перед прийняттям остаточного рішення про злиття чи поглинання підприємств і є обов'язковою умовою для успішного здійснення угоди об'єднання. Метою процедури є перевірка, чи є запропонована ціна та умови угоди вигідними та чи мінімізують потенційні ризики, що супроводжують ці процеси. Дью ділідженс проводиться зовнішніми фахівцями в різних сферах, зокрема, розглядаються різні аспекти діяльності підприємств. Під час злиття чи поглинання підприємства часто намагаються приховати негативні аспекти свого бізнесу. Тому ризики, які виявляються під час дью ділідженс, є основною увагою для покупця або для всіх учасників злиття. Результати процедури дозволяють підприємству-покупцю зрозуміти, як функціонує бізнес підприємства-продавця, які синергії можуть виникнути в результаті злиття чи поглинання, а також виявити можливості для розвитку і інвестицій, що принесуть додатковий прибуток. Крім того, аналізуються витрати компанії та можливості їх оптимізації. Процес дью ділідженс під час злиття та поглинання поділяється на кілька видів: правовий, фінансовий, економічний, технологічний, податковий, операційний, комерційний, маркетинговий, екологічний, політичний, кадровий тощо. Попри воєнний стан, в Україні у 2024 році кількість угод M&A вартістю понад \$0,5 млн зросла на понад 20% порівняно з 2023 роком і досягла 113 угод (проти 91 угоди у 2023 році) [12]. Іноземні інвестори становили 45% від загальної кількості угод, а у вартісному вираженні — 60% (табл.1).

Таблиця 1

Структура інвестиційних угод за галузями в Україні у 2024 році

Галузь	Кількість угод	Вартість угод, млн \$
ІТ, технології та телекомунікації	41	496
Будівництво та нерухомість	29	202
Сільське господарство	11	129
Добувна промисловість	8	102
Інші	24	242
Всього	113	1170

Джерело: складено за матеріалами [13]

У галузевому розрізі, як за кількістю угод, так і за їх обсягом, лідером став сектор ІТ, технологій та телекомунікацій, на який припало \$496 млн та 41 угода. На другому місці за обсягом угод знаходяться будівельний сектор і сектор нерухомості, які залучили \$202 млн і 29 угод. Третім за інвестиційною активністю був сектор сільського господарства, де було здійснено принаймні 11 значних угод на суму \$129 млн. Також у фокусі інвесторів

залишалася добувна промисловість, в яку було інвестовано понад \$100 млн у рамках 8 угод (рис. 2).

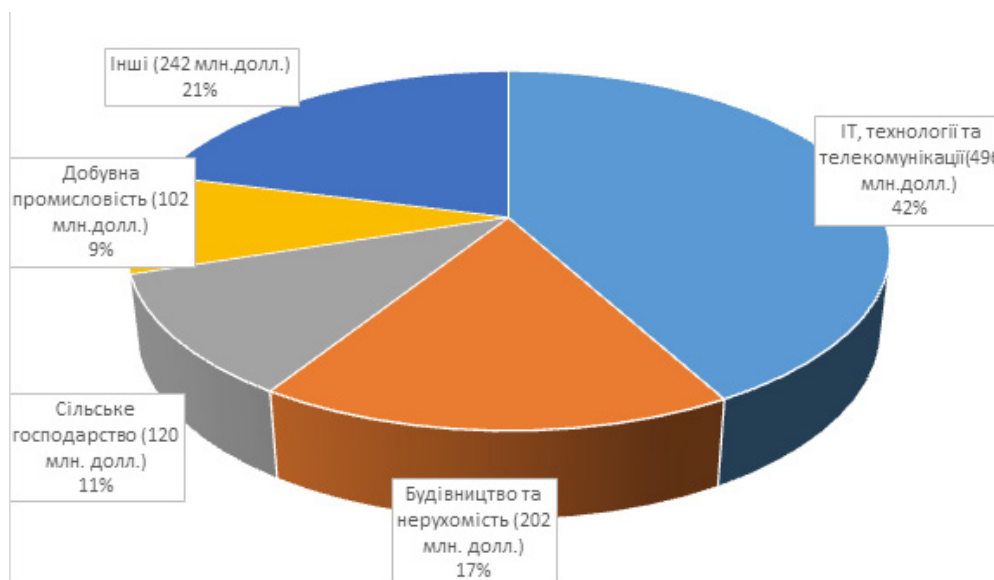

Рис. 2. Вартість інвестиційних угод в Україні у 2024 році за секторами

Джерело: складено за матеріалами [13]

Основними факторами, які впливали на активність ринку M&A у 2024 році, стали:

- Законодавчі обмеження щодо виведення капіталу з України, що змушувало корпоративний сектор розглядати можливості придбання активів в інших країнах або реінвестування прибутку.
- Хвиля релокації підприємств з прифронтових регіонів, таких як Харківська, Запорізька, Чернігівська, Сумська та Дніпропетровська області, створила попит на купівлю активів у центральних і західних регіонах України.
- Проблеми бізнесу, зокрема значне кредитне навантаження, підвищення собівартості виробництва, зниження споживчого попиту, складнощі з бронюванням працівників, збільшення податкового тиску та тиск з боку держави, сприяли збільшенню кількості стресових активів на ринку.
- Еміграція власників бізнесу за кордон і необхідність швидкого виходу з активів.
- Розвиток оборонного сектору, що спричинив попит на об'єкти нерухомості для організації виробничої діяльності.
- Політичні переслідування власників бізнесу.
- Нове приватизаційне законодавство, яке передбачає реалізацію державного майна за привабливими цінами через конкурси [13].

Необхідно зазначити, що процедура дью ділідженсу має деякі схожості з повним аудитом підприємства. Однак основною відмінністю є те, що під час аудиту перевіряються лише минулі господарські операції та їх вплив на достовірність фінансової звітності. У випадку дью ділідженсу, окрім перевірки здійснених у минулому операцій, надаються також прогнози щодо подальшого розвитку підприємства, оцінка можливостей зростання та ризиків втрати інвестиційних ресурсів. Ці прогнози є особливо важливими для інвесторів, оскільки допомагають їм оцінити перспективи розвитку та потенційні ризики в процесі злиття або поглинання.

Процес дью ділідженсу при злитті та поглинанні має на меті виявлення всіх можливих ризиків, і необхідно враховувати, що в умовах воєнного стану з'являються нові ризики, а свобода ведення бізнесу значно обмежується. Основні вимоги, які обмежують діяльність бізнесу під час воєнного стану, включають:

1. Трудова повинність працівників: Це означає, що згода працівника та керівника на залучення до трудової повинності не потрібна. Також роботодавець має зберігати місце роботи для працівників, що створює додаткові труднощі у веденні бізнесу.

2. Комендантська година: Військове командування може обмежити перебування працівників на вулиці в певний час доби, що ускладнює виконання робочих обов'язків,

оскільки працівники можуть не встигати добиратися на роботу чи з роботи.

3. Заборона масових зібрань: Страйки заборонені, що може мати як позитивний, так і негативний ефект для підприємств. З одного боку, це забезпечує стабільність у роботі підприємств, а з іншого боку, працівники, не маючи можливості виражати свої вимоги через страйки, можуть звільнитися за власним бажанням.

4. Особливий режим виїзду та пересування: Блокпости, перевірка документів та обмеження пересування можуть ускладнити доставку сировини та матеріалів на підприємства, а також готової продукції покупцям.

5. Примусове відчуження майна: Військові адміністрації мають право вилучати майно підприємств для потреб оборони.

6. Підвищена увага до засобів масової інформації: В умовах воєнного стану медіа можуть підлягати більшій цензурі, що також впливає на загальну інформаційну ситуацію.

Ці фактори слід враховувати при проведенні дью ділідженсу під час воєнного стану в Україні [6].

Отже, під час воєнного стану військові адміністрації мають право здійснювати регулювання діяльності підприємств у певних галузях, зокрема телекомунікацій, поліграфії, видавництві, телерадіоорганізаціях та інших підприємствах засобів масової інформації. Крім того, вони можуть втручатися в господарську діяльність підприємств, що займаються торгівлею алкогольними напоями, а також виробництвом і реалізацією лікарських засобів.

Також, військові адміністрації мають право встановлювати ставки місцевих податків, що впливає на фінансові результати підприємств, зокрема під час воєнного стану.

У зв'язку з цими факторами, при проведенні дью ділідженсу під час злиття та поглинання підприємств важливо враховувати усі обмеження та ризики, пов'язані з воєнним станом.

Перш за все, варто перевірити розташування виробничих потужностей, оскільки юридична адреса не завжди точно відображає фізичне місцезнаходження підприємства. Враховуючи різну безпекову ситуацію в різних регіонах України, це може бути критичним фактором. Також важливо проаналізувати контрагентів підприємства, зокрема постачальників та покупців, оскільки їх знаходження у зонах активних бойових дій може спричинити зриви у постачанні сировини та затримки з платежами.

Особливу увагу слід приділити перевірці кадрів, зокрема виробничих та управлінських працівників, з огляду на мобілізацію або евакуацію. Потрібно з'ясувати, скільки працівників підлягають мобілізації або мають бронь, а також оцінити можливість евакуації працівників у разі загострення ситуації в Україні.

Ці фактори є важливими для правильної оцінки ризиків і прийняття обґрунтованих рішень під час дью ділідженсу у процесі злиття та поглинання підприємств в умовах воєнного стану.

Враховуючи особливості воєнного стану, процес дью ділідженсу при злитті та поглинанні підприємств стає критично важливим для успішної реалізації угоди. Війна значно збільшує кількість ризиків для функціонування підприємств, що робить процедуру дью ділідженсу не лише доцільною, але й вкрай необхідною. Процес може тривати від тижня до кількох місяців в залежності від розмірів підприємства, складності його діяльності та необхідності залучення зовнішніх експертів, особливо у випадках, коли об'єднуються спеціалізовані підприємства. Важливою умовою успішного дью ділідженсу є своєчасний доступ до всіх необхідних документів та інформації, а також співпраця з кваліфікованими консультантами, які забезпечать комплексну оцінку ситуації.

З огляду на вплив війни на економіку, процес дью ділідженсу не повинен затягуватись, оскільки швидкість ухвалення рішення може бути важливою для мінімізації негативних наслідків. Тому доречно замовляти процедуру дью ділідженсу консалтинговим фірмам з фахівцями у сфері аудиту, фінансового аналізу та права, які здатні оперативно та якісно оцінити ризики.

Висновки. В результаті проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки: перед прийняттям рішення про злиття та поглинання підприємств у період воєнного стану необхідно обов'язково провести процедуру дью ділідженсу для отримання достовірної інформації про безпеку інвестицій та привабливість умов угоди для всіх сторін. У зв'язку з новими ризиками, зумовленими війною, процедура потребує адаптації та розширення, щоб охопити більший спектр ризиків, включаючи можливість втрати бізнесу.

Необхідно розробити нові методи оцінки таких ризиків, що дозволить забезпечити точність результатів дью ділідженсу. Зокрема, подальших наукових досліджень потребує процедура правового дью ділідженсу в умовах воєнного стану, щоб відобразити всі нові обставини.

Список літератури

1. Використання Due Diligence в обґрунтуванні передінвестиційних рішень у секторах національної економіки : колективна монографія / Балджи М.Д., Доброва Н.В., Карпов В.А. [та ін.]; Одеський національний економічний університет. Одеса : ПромАрт, 2018. 335 с.
2. Безус А.М., Шафранова К.В., Шевчун М.Б. Застосування процедури дью ділідженс як важеля зменшення інформаційних ризиків при здійсненні емісії цінних паперів. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 9. С. 50–53.
3. Гуцаленко Л.В. Дью ділідженс – гарант успішності інвестиційного проекту в бізнес-сфері. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. № 7. С. 20–31.
4. Гасанова К., Бойко Л.О. Податковий due diligence як ефективний спосіб усунення або зменшення податкових донарахувань та спорів з податковою службою. Ефективна економіка. 2021. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9587> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.201>
5. Кармазіна Н.В. Адаптивний механізм процедури дью ділідженс для виявлення ризиків під час придбання бізнесу у регіонах України. Економіка та держава. 2020. № 5. С. 37–41. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.5.37>
6. Костинська В. М. Дью ділідженс злиття та поглинання підприємств у воєнний час. Молодий вчений. 2023. №2 (114). С. 102-107. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-2-114-20>
7. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV / Президент України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
8. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV / Президент України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 22.02.2025).
9. Про акціонерні товариства : Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI / Президент України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
10. Про господарські товариства : Закон України від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII / Президент України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» від 07 жовтня 1999 р. № 2163 / Міністерство фінансів України. URL: <https://data.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 24.02.2025).
12. Ринок M&A в Україні торік зріс на 70% URL: <https://thepage.ua/ua/news/ukrayinskij-rinok-manda-zris-majzhe-na-70percent-u-2023-roci> (дата звернення: 24.02.2025).
13. Ринок інвестицій та M&A в Україні 2024: інвестиції заради виживання. URL: <https://inventure.com.ua/uk/analytics/investments/rinok-investicij-ta-manda-v-ukrayini-2024-investiciyi-zaradi-vizhivannya> (дата звернення: 25.02.2025).

References

1. Baldzhy, M.D., Dobrova, N.V., Karpov, V.A. (2018) Vykorystannia Due Diligence v obgruntuvanni peredinvestytsiinykh rishen u sektorakh natsionalnoi ekonomiky: kolektyvna monohrafiia [The use of Due Diligence in substantiating pre-investment decisions in sectors of the national economy: a collective monograph] Odeskyi natsionalnyi ekonomichnyi universytet. Odesa: PromArt, 335 p. [in Ukrainian]
2. Bezus, A.M., Shafranova, K.V., Shevchun, M.B. (2018) Application of the due diligence procedure as a lever to reduce information risks in the course of securities issuance. Investytsii: praktyka ta dosvid, 9, 50–53. (accessed 10 February 2025). [in Ukrainian]
3. Hutsalenko, L.V. (2017) Due diligence is a guarantor of the success of an investment project in the business sector. Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky, 7, 20–31. (accessed 10 February 2025) [In Ukrainian]
4. Hasanova, K., Boiko, L.O. (2021). Tax due diligence as an effective way to eliminate or reduce tax charges and disputes with the tax service. Efektyvna ekonomika, 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.201> Retrieved from: www.economy.in.ua/ [In Ukrainian].
5. Karmazina, N.V. (2020) Adaptive mechanism of due diligence procedure to identify risks when acquiring a business in the regions of Ukraine. Ekonomika ta derzhava, 5, 37–41. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.5.37 Retrieved from: www.economy.in.ua/?op=1&z=4607&i=6 (accessed 10 February 2025) [in Ukrainian]

6. Kostynska, V. M. (2023) Due diligence of mergers and acquisitions of enterprises in wartime. *Young Scientist*, 2 (114), 102-107. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-2-114-20> (accessed 12 February 2025) [In Ukrainian].
7. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16 sichnia 2003 r. № 435-IV [Civil Code of Ukraine] / Prezydent Ukrainy. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (accessed 22 February 2025). [In Ukrainian]
8. Hospodarskyi kodeks Ukrainy vid 16 sichnia 2003 r. № 436-IV [Commercial Code of Ukraine of January 16, 2003, No. 436-IV] / Prezydent Ukrainy. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (accessed 22 February 2025). [In Ukrainian]
9. Pro aktsionerni tovarystva: Zakon Ukrainy vid 17 veresnia 2008 r. № 514-VI [On Joint Stock Companies: Law of Ukraine of September 17, 2008, No. 514-VI] / Prezydent Ukrainy. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (accessed 22 February 2025). (In Ukrainian)
10. Pro hospodarski tovarystva: Zakon Ukrainy vid 19 veresnia 1991 r. № 1576-XII [On business entities: Law of Ukraine of September 19, 1991, No. 1576-XII] / Prezydent Ukrainy. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (accessed 22 February 2025). [In Ukrainian]
11. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 19 "Obiednannia pidpriemstv" vid 07 zhovtnia 1999 r. № 2163 [National Accounting Regulation (Standard) 19 "Business Associations" of October 07, 1999, No. 2163] / Ministerstvo finansiv Ukrainy. Retrieved from: <https://data.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (accessed 24 February 2025). [In Ukrainian]
12. The M&A market in Ukraine grew by 70% last year Retrieved from: <https://thepage.ua/ua/news/ukrayinskij-rinok-manda-zris-majzhe-na-70percent-u-2023-roci> (accessed: 02/24/2025).
13. The investment and M&A market in Ukraine 2024: investments for survival. Retrieved from: <https://inventure.com.ua/uk/analytics/investments/rinok-investicij-ta-manda-v-ukrayini-2024:-investiciyi-zaradi-vizhivannya> (accessed: 02/25 /2025).

Стаття надійшла до редакції 13.02.2025

Прийнята до публікації 24.02.2025